

ZGODNJA DANICA.

KATOLISK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za čertert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za čertert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVII.

V Ljubljani, 26. grudna 1884.

List 52.

Obhajanje Jezusovega milostnega rojstva v Betlehemu.

Kadar želé Jezusovo rojstvo v Betlehemu prav prav posebno častitljivo obhajati, takrat pride v Betlehem Jeruzalemski patrijarh, kateri velikrat stanuje v Bejt-Džali, dobre pol ure od Betlehema; to se navadno zgodi, ako ni posebnega zadržka. Tega so ondotti katoličani silno veseli, zakaj oni so posebno ponosni na to, da je Jezus Kristus njihov sorojak in želé dan njegovega milostnega rojstva poslaviti, kolikor je narbolj mogoče.

Patrijarha, gredočega na pot, spremljajo njegovi „kavasi“ (nekaka častna straža) in drugi jezdici. Leti se s patrijarhovim kanclerjem zberó v Jeruzalemu. Tem se pridruži, ako gre vse po sreči, turški častnik s kavicami jezdici, ktere jeruzalemski poglavar radovoljno pošlje, da delajo častno stražo latinskemu patrijarhu ter njegov vhod v Betlehem preslavljajo in povzdigujejo. Turški bobni (tambura, tam-tam) zagermé, kavasi s strašno velikimi buzdovani, težkimi častnimi palicami, ob tla bijejo, da vse bobni, in karavana gre na pot proti Bejt-Džali.

Kadar prikorakajo do višave sv. Elija, napravijo jezdici nekako igro, skušnjo v ježi (Djerid), preganjajo eden drugega z nastavljenimi sulicami in delajo prečudne skoke in zavijanja s svojimi konji. To imenujejo „fantazija“*) in dela jim nezmérno veselje. Med tem, ko se nekteri tako vertačajo, pa glavna karavana mirno in postavno naprej stopa skoz olivni gozd proti Bejt-Džali. Tako je bilo n. pr. l. 1857, ko je patrijarh Valerga imel iti v Betlehem Božič obhajati. Povsod je bilo nezmérno veselje. Na planih belih strehah katoliške naprave je bilo polno žen in deklic; vse so bile praznično napravljene, in zašumelo je silno vpitje od samega veselja ko se bliža čudna procesija, zraven tega so mahale s svojimi rutami v znamenje veselja. Na dvoru katoliške patrijarhove naprave pa je bilo polno móž in mladenčev s puškami in samokresi. Na Jutrovem pri kristjanih je namreč šega in pregovor: Nobena maša brez kadila in nobena slovesnost brez smodnika, ker pokajoči solitar je za očitno veselje to, kar je sol za kuhinjo.

*) Arabcem je vse fantazija, pri čimur se razveseljujejo, n. pr. muzika, komedija.

Ob 3/12 se je pričela procesija iz patrijarhovega dvora proti Betlehemu. Patrijarha je spremljala njegova duhovšina, semeniše, strežni mladenči itd., pred njimi je eden duhovnov v roketu, jezdeč na konju, visoko deržeč nesel križ. Najnaprej so stopali kavasi patrijarhovi, pašatovi jezdici in pa poslanstvo arabskih glavarjev (šejhov), ki jih je ród Taámré patrijarhu poslal naproti.

Ti šejhi so se hotli pokazati in so zunaj vasi napravili vstrično versto (vstričnico, špalir) in s stegnjenimi sulicami so „defilirali“ memo patrijarha ter so mu zaklicali slovesen „Selam alejk!“ (Mir tebi!).

Patrijarh jim je odgovoril tako prijazno in postavno, da so si vsi kar brade začeli gladiti v znamenje zadovoljnosti, in na dano znamenje so na svojih naglih konjičih kakor v trenutku puhnil v dolino, tam pa so zopet na konjih tako počenjali z jahanjam in skoki kakor prej, ter je bila nova „fantazija,“ da nikoli tega!

Med tem je veselo vpitje nebo pretresalo, pokale so puše in samokresi.

Bilo pa je na enkrat zopet vse mirno (fantazija je utihnila) — in v naj večí resnobi je obhod dospel v mestice Betlehem. Ob koncu mestica so čakali betlehemske šejhi ter so patrijarhu „Selam alejk“ vošili. Pa tudi drugo ljudstvo je prišlo naproti in patrijarh je na vse strani z vso častitljivostjo dajal blagoslov! Po vsih hišah so ženske s planic s silnim šumom naznanovale, vesele kličejoče: „Slava patrijarhu frankovskemu!“ Med vednim streljanjem in pokanjem so ti romarji poslednjič dospel na véliki prostor pred cerkev „Marije Device pri Jaslicah“ — Sancta Marija ad Praesepe. Čakalo je vse polno vsakterega ljudstva: Latiinci, Greki, mohamedanski Armeni, Beduini iz pušave — vse se je gnjetlo sem ter tje.

S težkim trudom obredni ravnatelj dobí prostora, da samostansko in drugo duhovšino razpostavi v dve versti, kateri vsi so v roketih, t. j. kratkih cerkvenih srajcah, ali bi djal, „srajčnikih.“ Ob pristopu na véliki prostor patrijarh in njegovi spremljavci stopijo s konj; strel se na novo pričue, množice slavo kličejo patrijarhu, kateri z duhovstvom vred prične v cerkvene obleke oblačiti se.

Zdaj zapojó pevci „Benediktus“ in procesija se pričue proti cerkvi; kolena in glave se spoštljivo uklanjajo, da prejmejo blagoslov od patrijarha — vse bolj častitljivo kot naši prostomišljaki. Pred zunanji cer

kvenimi vrati poklekne patrijarh na pogrinjalo, zopet vstane in poljubi bridko martro, ki mu jo frančišk. samostanski gvardijan podá v cerkveni obleki; potem trikrat pokadí podobó križanega Boga. Ko pa obhod stopa v preslavno starodavno baziliko Marije Dev., zapojó Te Deum. Po hudi gnječi prerije patrijarh z duhovstvom v kor cerkvice sv. Katarine, in tukaj se pričnó božične slovesnosti.

Godí se prav kakor pri prvih kristjanih, ker celo noč — bi djal — terpé molitve in pobožne opravila. Najprej je procesija k glavnim svetišem, pa po poti petje zadevnih pesem, na vsakem svetišu obstanejo, svetišu zadevne molitve opravijo, svetišo incenzirajo (zažiganja kadila). Te procesije se pričnó proti štirim popoldne. Obišejo se naslednje svetiša: 1) Jaslice Gospodove; 2) kraj, kjer so ss. 3 Kralji molili novorojeno božje Dete; 3) podzemeljsko kapelo sv. Jožefa; 4) kapelo nedolžnih otročičev; 5) kapelo sv. Evsebija; kapelo sv. Evs. onije; 6) kapelo sv. Pavle; 7) kapelo slavnega cerkvenega učnika sv. Jeronima.

Po tej procesiji nasleduje šega, ki je pri vsih velikih patrijarhovih cerkvenih opravilih, namreč, pokloni in poljubovanje roke. Patrijarh se vsele in pričujoči duhovni vsi zapored in potem dolga versta streznih mladenčev, bogoslovcev itd. pridejo predenj, naredé poklón in mu poljubijo perstan na roki, kakor se pri nas n. pr. godí, kadar nastopi novi škof. (Vidili ste, ako ste opazovali, vmestovanje našega novega škofa prednjo nedeljo, 14. t. m.)

Kadar to mine, se opravijo slovesne večernice, kakor postavim vidite pred naj večimi prazniki večernice v stolni cerkvi.

Jutranjica (Matutinam), ki se pri nas božični večer začne ob enajstih po noči, se tam prične že ob desetih v cerkvi sv. Katarine. Neizrečeno ginljivo je, ko se s slovesnimi glasovi prepevajo skrivnosti Božje, ki so se samo 40 stopinj od tam godile veliko sto leti poprej. Eden pisavcev pravi: „O kako poje glas, kako moli sercé na teh krajih velikih spričevanj Božje ljubezni do ljudi in velikih spominov na vero, ktera se je s svojim božjim Začetnikom v preskrivnostni in častitljivi bethemski votlini začela! Nikjer drugod kakor v Bethemu in v tisti znameniti noči nima človek tako živega pojasnila iz nebes navdanih besed kraljevega prerokovanja, prekrasnega petja nebeških duhov. Pobožna groza prešine vse ude in povzdigne sercé v sveti ginljivo, kadar glas višega mašnika Gospodovega na ravno tistem mestu ponavlja, nebeško pesem ponóví, z vernim navdušenjem zapoje: Čast Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje? Pri glasu te božje harmonije je človeku, kakor bi vidil, kako si resnica in usmiljenje roke podajate, se pravica in mir objemata, nebo in zemlja se združjate, kako se ljudje v obličje zibelke včlovečenega Božjega Sina med seboj s sladkim bratovskim imenom kličejo. Ta slaba in temna zibel je svitla in žareča od tistega dné, ko je Bog kot dete svoje nežno telesce v nji izpočil in je iz nje tisto skrivnostno moč duhtil, ki je serca podjarmila in podobo zemlje spremenila. Med temi ponočnimi bogoljubnimi opravili se duša od božje svetlobe razsvetljuje, serce z naj prijetnišimi občutki zagrinja, mišljija z naj ljubeznjivšimi predstavami napolnuje. Človek miluje deviško Mater v njeni revšini, ki v zadnjem koncu temne votline samotno biva; premišljuje z njo včlovečeno Besedo, žarečo v Marijnem naročji; se veseli z angeljskimi trumami, stermí s pastirji, moli s ss. tremi kralji, se zedinja z Zveličarjem, ki svet spravlja z Bogom Očetom. Sercu, ki je ljubezni vneto in z občudovanjem napolnjeno, ure pri jaslicah Zveličarjevih čudovito naglo bežé.“

Jutranjice tedaj so se pričele ob desetih, in nadaljevale so se opravila tako, da je pontifikalna maša minula ob dveh po polnoči. Pele so se nato še hvalnice (Laudes).

Zdaj pa je čakala še prav ginljiva in prelepa ceremonija, ki ima namen, nezmérno skrivnost rojstva božjega Deteta in taistega okolišine prav ljubezujivo pred oči staviti in pojasnovati. Godí se tako-le:

Prečastitljivi g. patrijarh klečí pred oltarjem, z mitro na glavi, ogernjen z večerničnim plajšem, ki se ves leskeče v zlatu. Dijakon stopi k oltarju, zadene nekaj v naročje in nese ter izročí patrijarhu, — in to je pozlačena zibelka, v kateri leží voščén Jezusček s prelepim in silno ljubezujivim obličjem, ki v zibki leží. Procesija se prične; vsak pričujočih nese prižgano voščeno svečo v roki in z veselím sercem spremlja častitljivi obhod, ki se med petjem cerkvenih pesem pomika proti veliki cerkvi, ki je pa v razdjanji in od tam v štalico. Po sévernih stopnicah koraka vsa versta doli v častitljivo svetišo ter patrijarh med duhovšino z zlato zibelko, ktero častitljivo na rokah nese.

V štalici patrijarh predrago breme zopet dá dijakonu, in le-tá med svetím strahom položí zibelko na ravno tisto mesto, kjer je bil Sin Božji na svet prišel.

Patrijarh se skloni na zemljo, moli, in potem preobilno in častitljivo incenzira — kadí nad podobó Deteta ravno na tistem mestu, kjer je bil Jezus Kristus rojen na svet.

Potem dijakon vzame evangeljske bukve, patrijarha prosi za blagoslov in s pobožnostjo poje evangelij sv. evangelista Luka, kakor le-tá popisuje rojstvo Zveličarjevo in ki se bere pri polnočni sv. maši Sveti večer (Luk. 2. 1—14). Kadar pa pripoje do besedi: „Et peperit filium suum primogenitum et pannis eum involvit. — To je: Rodila je svojega pervorojenega Sinú in ga je v plenice povila — takrat dijakon za trenutek prejenja, ogerne Dete Jezusa v predrago obleko in ga položí na mesto svetega rojstva.

Potem dijakon evangelij naprej poje, in ko odpoje beséde: „Et reclinavit eum in praesidio.“ — In ga je v jasli položila — takrat Jezusčka vzame z rojstvenega mesta, ter ga zopet izročí patrijarhu, kateri 4 stopinje dalje proti večeru, pa tri stopnice (štaplje) doli nižej stopi, in predrago Dete položí v duplino, v votlino, kamor je bila presveta Devica svojega Božjega Sina na slamo položila. Tu pred zibeljo nebeškega Kralja se ponavlja molitev in češenje, pa obilno kajenje (incenziranje). Dijakon zdaj nadaljuje in doverši petje imenovanega evangelija, ki tako priprosto, pa tolikanj častitljivo popisuje dogódbo rojstva Zveličarjevega.

Pomislimo, kakošen prizor ima človek tukaj pred očmi! Kje stoji popotnik! Votlina! zibel! malo slame, temno stanovanje, plenice! ubožno Dete! ubožna Mati in Devica, ki Dete derží v naročji! In glejte: Ta štalica je palača, ta duplina tempelj, te jasli so svetišo, ta slama je prestol (tron), ta jama je sv. raj, ta deviška Mati — kraljica, ta nezmožni otročiček pa Odreševnik, Bog. Z vesoljnega sveta prihajajo ubožni in bogati, priprosti in imenitni, kralji in cesarji — in sleherni se srečnega šteje, kdor je vidil ta kraj, tam molil, ali celo še naj višji daritev opravil! Tudi Naš pobožni cesar sami so tam bili, v štalici so molili, svetišo občudovali.

Ta ginljiva predstava blaženega rojstva Gospodovega se dokončá z blagodejnim petjem lepe „antifone“ iz pisma sv. Jeronima do sv. Marcelle, ki je čisto primerna tej slovesnosti in se tako-le glasi:

Bethlehem, tukaj je nebeški Kralj, kateri je v tej tesni duplini blagovolil rojen biti; tukaj je bil v plenice povit; tukaj v jasli položen; tukaj so ga vidili in spoznali pastirji; tukaj ga je zvezda naznanila; tukaj so ga

Modri molili; tukaj so angeli peli: Čast budi Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.

Pričujoči s pobožno sladkostjo poslušajo nebeško petje, zdi se jim, kakor bi ga zveličani duhovi ponavljali v tej duplini. Mala besedica „hic“ (tukaj) že sama, ki se s presunljivim glasom poje in ponavlja, ima v teh okolišinah silno moč, kateri se nič ne dá primérjati. Kolikorkrat mladenči cerkvenega petja to besedico ponavljajo, pokažejo s kazavcem desne roke na okroglo zvezdo rojstva, na jaslice in na kraj, kjer so Ga molili ss. 3 Kralji, ali pa na sreberno zvezdo, ktera je na oboku; kar namreč ravno izgovarjajo tje vsi pokažejo.

O kako opanljiva je bila ta cerkvena ceremonija! kako žareče so svetile premnoge svetilnice v svetem Božjem prebivališu! kako svitla je bila noč, v ktere obličji se je godilo božje rojstvo! kako živa je luč, ki v serca žari! kolika jasnost v tej verski svitlobi! kolika moč! kolika milina, koliko veselje! kako prekrasna noč, ktera je vidila Luč sveta svetiti v temi, ki se je razlegala od blagoglasja prečastitljive pesmi in poveličevanje Božje, ktero bode zemlja ponavljala do sodnjega dne, in ktero bodo nebesa celo večnost prepevale!

Starodavna betlehemska ura, t. j.: petelinovo petje, je kazala že na tri po popolnoči, ko so duhovni zopet prišli iz svete dupline.

Od trih zjutraj pa do štirih popoldne se v štalici tihe ss. maše beró, razun samo tistega časa, ko razkolni greki in armeni obhajajo svojo liturgijo. (Prim.: „Das heil. Land,“ II. Jahrg. 1858.)

Premišljevanja in molitve za vse stanove.

(Dalje.)

Jezus od hudobnega duha skušan.

Potem ko je bil Jezus od Janeza keršen je bil od Duha v puščavo peljan, da bi bil od hudiča skušan. (Mat. 4, 1.) Kako in v čem ga je hudič skušal, vemo, in tudi kako ga je Jezus premagal, nam je znano. V tem, da se je Jezus od hudobnega duha pustil skušati, spoznajo cerkveni očetje njegovo naj večji ponižanje. Zgodilo pa se je to nam v tolažbo in poduk. Če se je Jezus skušati pustil, je to znamenje, da skušnjave same na sebi niso greh; če je bil Jezus skušan, tudi mi brez skušnjav biti ne moremo; in ker je Jezus skušnjavo premagal, jo tudi mi z njegovo gnado in pomočjo premagati zamoremo.

Kaj se tedaj učimo iz Jezusove skušnjave? 1. Kako se moramo pred skušnjavo. 2. kako se moramo med skušnjavo in 3. kako po skušnjavi obnašati!

1. Kaj nam je pred skušnjavo storiti? Ker brez skušnjav biti ne moremo in je po besedah pobožnega Joba naše življenje na svetu vedna vojska, je treba vediti, kako se moramo obnašati, da skušnjave premagamo. In tu se je treba že popred pripravljati. Vojak, ki se pred vojsko in na vojsko nič pripravjal ni, bo premagal; tako tudi kristjan, ki se za skušnjavo popred ni oborožil, v taisti obstati ne bo mogel. Kako pa naj se na skušnjavo pripravljamo, nam je Jezus sam pokazal, ki se je pred skušnjavo 40 dni postil in molil in premišljeval. Tako mora kristjan že popred na tihem, sam pri sebi in v samoti prevdarjati svoje moči, ali bolj prav, svoje slabosti, da si ne bo preveč upal, zraven pa moči in vojskovanje svojega sovražnika, ki pozna naše slabosti in hude nagnjenja. Kristjan naj stori, kakor je pisano od kralja, ki namerava vojskovati se zoper družega kralja, ki pa popred sede in premišluje, ali more z desetimi tisuči nasproti iti unemu, kateri pride nadenj z dvajsetimi tisuči. (Luk. 14, 31.) Ko bičmi tako delali in popred svojo slabost pa sovražnikovo moč in

zvižčo njegovih zaveznikov dobro premislili, kako malo-kdaj bi se v vojsko, v nevarno priložnost podali; če bi se pa že izogniti ne mogli, bi tudi potrebno orožje saboj vzeli, da bi premagani ne bili. To pripravljanje pa se zgodi le v samoti, z molitvijo in premišljevanjem. Zato nas opominja Kristus: Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete. (Mat. 26, 41). Če tedaj sami sebe prašamo in če hočemo resnico govoriti, bomo morali spoznati, da smo zato tolikokrat padli in bili v skušnjavi premagani, ker smo se brez premisleka podali na vojsko, v nevarnost, in ker se popred s postom, s premišljevanjem in z molitvijo oborožili nismo.

2. Kako se nam je med skušnjavo obnašati? Tudi tukaj nam je Jezus naj lepši zgled. Ob času skušnjave se je Jezus branil z zaupanjem na previdnost, pričujočnost in vsegamogočnost svojega nebeškega Očeta. Na previdnost Božjo, ko je skušnjavcu rekel: Človek ne živi le ob kruhu, ampak od vsake besede, ki pride iz Božjih ust. (Mat. 4, 5.); na pričujočnost Božjo, ko je satanu odgovoril: Ne skušaj Gospoda, svojega Boga; na vsegamogočnost Božjo, ko je skušnjavca zavernil: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi! Te in take misli naj tudi nas navdajajo ob času skušnjave, in premagali bomo. Zaupajmo tudi mi na neskončno previdnost Božjo (posebno če nismo lahkomišljeno v skušnjavo se podali) in mislimo sami pri sebi: Bog je zvest, in nas ne bo pustil čez naše moči skušati, temuč bo tudi v skušnjavi (izid) dal, da bomo mogli premagati. (1. Kor. 10, 13.) Posebno pa naj nas misel na pričujočnost Božjo s svetim strahom napolnuje, da ne bomo nikoli v kaj grešnega privolili, da bomo vselej sami pri sebi rekli: Bog me vidi, to bi bilo greh, velik greh! Ne smeš Boga skušati! Tudi naj nas nikoli nobena prijetnost, nobena ponudba, noben še tako velik dobiček ne premoti, da bi Boga zapustili, kateri je edini vse časti in hvale vreden, in da bi Boga zapustili, kateri je edini naš Gospod in dobrotnik, in da bi se kake stvari pregrešno prijeli in oklenili, ki je minljiva in nečimurna. Recimo tudi mi takrat sami pri sebi: Ti moraš Boga moliti in le njemu samemu služiti, ali pa s sv. Mihielom zakličimo: Kdo je kakor Bog! (Namreč, tako mogočen, tako svet, tako dober).

3. Kaj je storiti po skušnjavi? Ko je Jezus skušnjavo premagal, tedaj ga je hudič popustil in angeli so pristopili in so mu stregli. (Mat. 4 11.) Sv. Lukež pa pravi: In hudič, ko je vso skušnjavo dokončal, je od njega šel nekaj časa (4, 13). — Iz tega vidimo, da je Jezus po premagani skušnjavi po svoji človeški naturi veselje in mir občutil, da so ga angeli razveseljevali; da pa skušnjave še ni bilo konec, in da ga je hudobni duh pozneje skušal pri njegovem nauku (Mat. 16, 23.), zdaj po farizejih in herodjanih, zdaj po nestanovitnem ljudstvu, naj bolj pa nazadnje pri njegovem terpljenju. — Mi pa se iz tega učimo:

Kadar je skušnjava nehala, je treba pogledati in premisliti, ali smo skušnjavo premagali ali ne? — Če smo jo premagali (kar se pa vselej zgodi, če se po Jezusovem zgledu ravnamo), moramo Boga za pomoč zahvaliti in angelja varha za njegovo brambo. Če tudi angelja varha ne vidimo, se vendar on med skušnjavo za nas vojskuje, in če njegovo navdajanje poslušamo, tudi gotovo premagamo. Po končani vojski pa angelj varh tudi nam veselje in mir v serce vliva in nas z notranjo tolažbo navdaja. — Če pa skušnjave nismo premagali, temveč da je skušnjava nas popolnoma ali le nekoliko premagala; potem je treba Boga za odpusčanje prositi in dobro premisliti, kaj je bil vzrok naše zgube; premisliti pa tudi način boja, kadar se bo zopet povernil. Zakaj, naj smo zmagali ali ne, to je gotovo, da nas bo skušnjavec še skušal, kakor je tudi Jezusa.

In ravno to, ker smo že skusili njegovo vojskovanje, njegove zvijače, nas naj za prihodnost previdne stori, da zopet ne pademo.

Molitev.

Oh kolikokrat sem bil že v skušnjavah in če hočem po pravici govoriti, kolikokrat sem bil že tudi v njih premagan! To pa zato, ker Tebe, o Jezus, nisem posnemal. Zato pa hočem v prihodnje bolj previden biti. Vsaki dan, posebno zjutraj, se hočem z molitvijo na boj, na skušnjave pripraviti; potem pa se posebno varovati, da se brez potrebe v nobeno grešno prilžnost ne bom podal. Če pa že po nevedoma v nevarnost zaidem, hočem misliti na Božjo previdnost, pričujočnost in vsega-mogočnost. S sv. pismom, s kratkimi molitvicami se bom vojskoval, in kot tovarše zaveznike si Marijo in angelja varha na pomoč klical. Tako upam, da bom tudi premagal, ne iz svoje moči, ampak s pomočjo njega, ki me močnega dela. (Fil. 4, 13.) To vidim, da vojskovati se moram, ali to pa tudi čutim in spoznam, da brez Božje pomoči premagati ne morem. Zato naj bo vsako jutro, pred vsako skušnjava moj klic: „Adjutorium nostrum in nomine Domini!“ (Naša pomoč je v imenu Gospodovem!) Potem pa upam, ko bom skušnjava premagal, da bom tudi krono večnega življenja dosegel, ktero je Bog tistim obljubil, ki ga ljubijo. (Jak. 1, 12.) Amen.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Pozdravljanja milostnemu gospodu novemu knezu škofu dr. Jakopu Misiju.

1. V MirV In sreČi VLaDaJ oVČICE VišJI PastIr.
2. ČestItaJte oVČICE: prIšeL Je MISIJA VzVIšeni noVI In Dobri PastIr. S.
3. Na mnoge želje in prošnje so nam bivši kapiteljski vikar preč. g. dr. Henrik Pavkar izročili prezverstni govor, ki so ga imeli v stolni cerkvi pri vmesovanju novega knezo škofa.

Jedro tega prelepega govora namreč se izhaja na to-le: Priserčen pozdrav novega, vseskozi poterjenega moža Božjega, od cesarja in papeža zvoljenega, zdaj pa tudi posvečenega velikega mašnika, in očeta več kot pet sto tisuč vernikov.

Stolni kapitelj, duhovstvo vse škofije, svetno in redovno, Te s sinovsko zaupnostjo, pokoršino in spoštovanjem pozdravlja in vsled papeževih pisem do kapiteljna, do duhovstva in do ljudstva spozná za svojega škofa in pastirja naših duš, kateri ima po opominovanju preroka Izaija podirati in razdirati, pa zidati in saditi; razdevati vsako visokost, ki se vzdiguje zoper Božje in Kristusovo znanje; izdiraš vsaki sadež, kterega niti sadil nebeški Oče — po zgledu častitljivih svojih predhodnikov, ljubljanskih škofov itd.

Silno se veselimo Tvojega prihoda v teh bridkih časih in verujemo, da si nam od Boga poslan v varstvo čede, da ne pridejo volkovi in ovčic ne grabijo in ne koljejo; ter čuješ, da nas ne zapeljejo prazne in lažnjive človeške modrovanja in slepila tega sveta, ki niso po Kristusovem nauku; da vodiš čedo k studentu žive vode, ter kakor dober pastir postaviš življenje za svoje ovčice.

Ker Ti je tedaj naložena še za angelje pretežka butara, hočemo pa tudi stanovitno moliti, oči in roke povzdigovati v nebesa, da naj Ti od ondod nebeška modrost in moč prihaja; da Ti dolgo časa Bog ohrani življenje in zdravje, naj Ti naklonuje prijetne dneve, in dá viditi obilnega sadú Tvoje sétve.

Zdaj pa prečastitljivi naš Oče, nam po stari cerkveni navadi podaj svojo posvečeno roko in sprejmi naše poljubljeje kakor zastavo našega spoštovanja in pokoršine, ktero smo v Tvojih sprednikih tudi Tebi obljubili. Daj nam poslednjič tudi svoj blagoslov, da Bog v nas poterdi, kar smo zdaj prostovoljno obljubili v imenu Boga Očeta in Sina in sv. Duha Amen.

Latinski izvornik pa se glasi tako-le:

Ave tandem nobis diu ac multum desiderate Angeli pacis! Ave sapientissimo aequae ac felicissimo Augustissimi Imperatoris iudicio electe Vir Dei, doctissime, integerrime, fama et opinione publica probatissime! Ave a Christi Vicario in terris confirmate et sacro Ecclesiae ritu, coelestis unguenti rore sanctificate Magne Sacerdos! Ave speciosae hujus ecclesiae, viduitatem suam jam aegre ferentis, Sponse peroptate! Ave Fidelium quingentorum et ultra millium Pater totidem nominibus nobis acceptissime!

Capitulum cathedrale nec non almae hujus Diocesis Clerus tum saecularis tum regularis festiva hac die solemniter Tui ingressus in ecclesiam Cathedralis Te consalutant magna et vere filiali cum fiducia ac devotione nec non sincero spiritus gaudii, reverentiae et obedientiae canonicae nunquam temerandam fovendo religionem.

Obtemperantes enim, qua par est, veneratione et submissione institutionis Tuae literis canonicis nec non literis Apostolicis ad venerabile Capitulum, ad Clerum et ad populum dioecesanum a Sanctissimo Domino Nostro Leone Pp. XIII. missis, quae modo perlectae sunt, Te plane agnoscimus Episcopum et Pastorem animarum nostrarum, qui disponente sic aeterna sapientia ad nos venisti, ut moneute Propheta destruas et evellas, aedifices et plantes (Jerem. 1, 10); ut destruas omnem altitudinem extolentem se adversus scientiam Dei (II. Cor. 10, 5.) et Christi, et evellas omnem plantationem, quam non plantavit Pater in coelis (Math. 15, 13); ut domum Dei, ecclesiam Dei vivi, (I. Tim. 3, 15), in qua aedificanda desudaverunt pie memoriae antecessores Tui reverendi, Episcopi Labacenses, altius evehas, et super fundamentum, quod iam positum est, et quod est Christus Jesus (I. Cor. 3, 11), et super columnas ecclesiae apostolicas supraedifices argentum et aurum et lapides pretiosos (I. Cor. 3, 12); ut colas amplius vineam hanc electam (Jerem. 2, 20), quae tibi concredita est, quo uberiores afferat fructus spirituales, fructus pietatis, et justitiae et timoris Domini, fructus christiana caritatis, misericordiae ac benignitatis, castitatis et sanctae spei.

Maximopere ergo laetamur in adventu Tuo, Reverendissime Praesul! quia in tanta temporum acerbitate Te nobis a Deo missum esse credimus, ut solerter custodias gregem Tibi concredidit, ne veniant lupi, et rapiant et mactent oves; ut invigeles, ne quis nos seducat per philosophiam et inanem fallaciam secundum traditiones hominum, secundum elementa mundi et non secundum Christum (Coloss. 2, 8); ut custodias depositum fidei (I. Tim. 6, 20), et testimonium perhibeas (Joan. 15, 27) Christo et veritati (Joan. 5, 33) Evangelicae; ut procures ovibus Tuis pabulum doctrinae sanae, illasque ducas ad fontem aquae vivae (Jerem. 2, 13); ut bonus pastor ponas animam pro ovibus tuis (Joan. 10, 11), et indefesse labores, donec occurramus omnes in unitatem fidei et agnitionis Filii Dei, in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi. (Ephes. 4, 13).

Cum ergo, gratiosissime Praesul! tanta sit amplitudo et gravitas muneris Episcopalis, a divina providentia Tibi commissi, et cum tantum onus, vel angelicis humeris formidandum, pro nostra salute Tibi incumbat, nunquam cessabimus oculos nostros manusque

tollere ad montes, unde veniat auxilium Tibi (Ps. 120), et Deum Optimum Maximum suppliciter exorare, ut det Tibi sedium suarum assistricem sapientiam, et mittat eam de coelis sanctis suis et de sedibus magnitudinis suae, ut semper Tecum sit, et Tecum laboret. (Sap. 9, 4. 10.) Imprimis vero solemni hoc momento, quo Dioecesis divinitus Tibi concreditae gubernacula capessis, divinam deprecamur bonitatem, ut ad perficiendam missionem Tuam Apostolicam vitam Tibi tribuat incolumem ac diuturnam et mansionem Tuam apud nos laeto operum Tuorum successu faciat perjucundam, et ut in segetis Tuae messe uberrima concedat Tibi justam laboris mercedem.

Nunc vero, Pater Reverendissime! dignare nobis juxta veterem Ecclesiae ritum dexteram praebere Tuam, dispensandis benedictionibus et gratiis consecratam, excipiat haec oscula nostra filialia in tesseram reverentiae et obedientiae illius, quam in Tuorum antecessorum sinu Tibi quoque voveramus; imperti nobis demum et benedictionem Tuam, ut confirmet hoc Deus in nobis, quod modo libera voluntate spondimus in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti. Amen.

4. EpIsCopVs LabaCensIs MIAsIs VenIt. VIDIt VICItqVe. *Iz neke družbe.*

Iz Ljubljane, 21. grudna 1884. — Danes, kakor je bilo napovedano, se je pri novi cerkvi veršila lepa slavnost, blagoslovljanje novih zvonov. Dasiravno je na vso moč snežilo, se je vendar že pred desetimi mnogo vernega ljudstva v cerkvi in zunaj cerkve zbralo, željno pričakovaje prihoda milostivega gospoda knezo-škofa.

Pripeljali so se ravno ob desetih in so se memo lepo vverstenih sirot podali v cerkev. Po kratki molitvi pred svetim rešnjim Telesom so se škofovsko napravili ter se vernili k zvonovom zunaj cerkve, kjer so jih po rimskem škofjem obredniku blagoslovili.

Viditi je bilo, s koliko paznostjo je ljudstvo spremljalo vse obrede, molitve, umivanje zvonov z blagoslovljeno vodo, mazanje po vnanjem s svetim oljem za bolnike, in po notranjem s sveto krizmo, kajenje od znotraj, in poslednjič petje svetega evangelija, v katerem se beró besede Gospodove: Marta, Marta! le eno je potrebno. Te besede so dale tudi povod prečastitemu gospodu knezo-škofu na leci v cerkvi govoriti v višjem namenu človekovem, v višjih mislih in željah, k katerim nas imajo zvonovi buditi, in poslednjič zahvalo izreči vsim dobrotnikom, ki so tako radodarno pripomogli k zidanju cerkve Jezusovega presv. Serca. Potem so pa tudi z nemško besedo razodeli priserčno veselje, da imajo priliko opravljati prvo škofovo opravilo v cerkvi Jezusovega Serca, ktero je vir vsih duhovnih dobrot, ki jih hočemo prositi na vabilo ravno blagoslovljenih zvonov.

Potem so imeli slovesno sv. mašo, pri kateri sta stregla namestna predsednika društva za zidanje cerkve Jezusovega Serca, preč. gg. kanonika Anton Urbas in Andrej Zamejic, ko levita in preč. g. prednik misijonarjev, Ignaci Böhm, ko arhidijakon. Po sv. maši so dali milostivi gospod knezo-škof še blagoslov s svetim rešnjim Telesom v novi gotovski monštranci. Cerkevno petje na koru, streljanje pri cerkvi in priterkovanje zvonov je slovesnost povikševalo. Poslednjič je bilo še darovanje za zvonove. Gosp. stolni župnik Ant. Urbas so dajali poljubovati svetinjo sv. Vincencija Pavljana, in položenih je bilo na altar 76 gld. 99 kr.

Izmed posebej povabljenih so bili pričujoči: Gospa baronovka Emilija Winklerjeva, grofinja Zofija Auerspergova, fml. Rheinlender, gen. Groller, dvorni svetovavec višji deželne sodnije Jožef Perše, načelnik ljubljanske železniške postaje Gustav Habit, dvorni zvonar Albert Samasa, odborniki društva za zidanje cerkve Jezusovega Serca in pa odborniki društva za napravo zvonov.

Od ene do štirih so pa gospodje misijonarji z veliko ljubeznjivostjo gostom stregli. Družba je bila v resnici vesela, in veselje se je tudi razodevalo z napitnicami. Pervo napitnico je napravil vladni svetovavec in vodja deželne bolnišnice Alojzi Valenta presvetlemu cesarju in cesarjeviću, dvorni svetovavec grof Chorinsky ko predsednik društva za zidanje cerkve Jezusovega Serca na milostivemu gospodu, knezo-škofu, ki so prvo škofovo opravilo, blagoslovljanje zvonov, pri novi cerkvi opravili, in tako vsemu delu krono postavili, ker cerkev brez zvonov je kakor človek brez glasu; preč. g. knezo-škof na edinost med raznimi oblastmi in stanovi v podpiranju svete Cerkve; Josip Regali dvornemu zvonarju Alb. Samasu, ki je zvonove tako srečno vžil in 300 goldinarjev društvu daroval; Albert Samasa društvu za napravo zvonov; mestni župan Peter Graseli domačemu obertništvu in meščanstvu; vladni svetovavec Al. Valenta predniku misijonarjev gospod Ignaciju Böhm, ko duhovnemu vodniku v deželni bolnišnici; predsednik društva za napravo zvonov, preč. gosp. kanonik Andrej Zamejic izreče poslednjič priserčno zahvalo milostivemu gospodu knezo-škofu, zastopnikom vojaštva, vlade, denarstva, meščanstva in vsim gospodom, ki so blagovolili s svojo pričujočnostjo slovesnost povikšati, in pristavi vošilo, naj bi Vsegamogočni slehernemu to ljubav povernil z vsimi nebeškimi darovi.

Vladni svetovavec Al. Valenta še prav posebej napravi zdravico zastopniku vojaštva, brez kterega si tudi učenistvo nič ne premore! Po štirih se je družba razšla z upanjem, še kdej tako veselo se sniti; ko bo sklepni kamen položen v kapeli sv. Cirila in Metoda.

Ob petih so imeli gospod mestni župnik Janez Rozman prelep in ginljiv govor v novi cerkvi o nauku, ki nam ga dajo glasovi zvonov. Po litanijah je bilo zopet darovanje, kterega se verno ljudstvo obilno vdeleževalo. Bodi vsim za vse priserčna zahvala!

Iz Briksna, 29. listop. (Konec.) Vos quo que salutans alloquor, qui in Seminariis veluti praepositi aut professores instruitis et educatis juvenes, qui suo tempore adscribendi sunt militiae Christi. Munus, quod vobis incumbit, grave est et maximi momenti, sed et labor vester proficuus et fructuosus. Nam semina doctrinae ac pietatis, quae jactatis in paucos, ab eisdem magno cum incremento spargentur in universum populum ac propterea plus quam centuplum afferent fructum. Pergite alacriter in perficiendo opere, quod coepistis. „Qui enim docti (sc. doctores) fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti; et qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellae in perpetuas aeternitates“ (Dan. 12, 3.)

Ad vos quoque verba facio, qui studiis theologicis incumbitis, aliquando evehendi ad dignitatem sacerdotii, quod recte dicitur „omnium apex.“ (s. Igu. Mart.) Non vos Dominum elegistis, sed ipse elegit vos, ipse dignatur esse pars haereditatis vestrae, et sane funes ceciderunt vobis in praeclaris! (Ps. 15, 5. 6.) Meta, ad quam tenditis, continuo oculis vestris obversetur. Cooperamini gratiae vocationis, et dum tempus habetis, operamini bonum (Gal. 6, 2.) Nunc, ut cum s. Bernardo loquar, oportet vos imitari concham, quae abundantiam aquarum in se colligit, ut mox egressi ex Seminario possitis esse adinstar canalium, qui pleno alveo aquas emittit in prata, juxta illud: „Deriventur fontes tui foras, et in plateis aquas tuas divide“ (Prov. 5, 16.) Tota vita vestra, imo sors aeternitatis pendet a praeparatione vestra in Seminario. Etenim „quae in juventute tua non congregasti, quomodo in senectute tua invenis? (Eccli. 25, 5.)

Denique magno animi affectu consaluto etiam vos religiosos cujuscumque conditionis et sexus. Vos estis electi et religio quaedam sublimior, a Christo Domino ordinata ad observandum non solum praecepta sed etiam

consilia evangelii. (Suarez de Relig. t. 3. tr. 7.) Vobis ergo prae reliquis dictum est: „Estote ergo perfecti, sicut et pater vester coelestis perfectus est“ (Math. 5, 48.) Status religiosus est ornamentum vestrum; estote et vos ornamentum status vestri atque decus et gloria ecclesiae! — Religiosus, qui quocunque modo laborant in cura animarum, ac praesertim iis qui in hac sacerdotum penuria eorum lacunas officiosi explent, in nomine Christi gratias ago, rogans, ut ejusmodi obsequia etiam deinceps indefesse praestetis. Omnes demum religiosos ac moniales rogo, ut ferventibus et frequentibus precibus coelum pulsant pro salute dioecesis ac totius ecclesiae, quae modo continuis procellis concutitur et undique ab hostibus impetitur. Preces vestrae sunt arma validissima ad profligandos hostium incursus, ad obtinendum bonum pacis!

„Itaque fratres mei dilecti, stabiles estote et immobiles, abundantes in opere Domini semper, scientes, quod labor vester non est inanis in Domino“ (1. Cor. 15, 58).

„Gratia Domini nostri Jesu Christi cum omnibus vobis Amen.“ (Rom. 16, 24.)

Dabam Brixinae d. 27. Novembris 1884.

Simon, Episcopus.

Ivanjska v Bosni, 10. prosinca (grudna) 1884. (*Javna zaveza.*) Župa katolička obstoji u Ivanjskoj još od davni davnina,* sad broji preko 2 hilj. duša te koja sve do ove godine nije imala pristojnog hrama Božjeg, gdi bi se moglo posvetište Bogu prikazivati; nego koli župnici, toli njihov puk patili su se, čineći službu božju stranom u privatnoj kapelici, stranom pod vedrim nebom.

Nu došav niže imenovani župnik v rečenu župu l. 1883. godine, taki odluči sa svojim bogoljubnim pukom, da se gradivo za buduću crkvu** što skorije pribavi, te da se crkva odpočme graditi; i tako dne 21. travnja t. g. s dozvolom Presv. gosp. biskupa Banjalučkog, pa i zemaljske vlade u Serajevu, bi staviti temeljni kamen istoj crkvi i blagosloviti na poštenje B. D. Marije na nebo usnesene, koja je već do konca rujna t. g. pod krovom bila, i tako je sad osim turaja blizu dogotovljena.

Buduć je pak ova občina kat. sasvim sjeromašna, tako, da nije bila v stanju što za u nutricu i nakit iste crkve sama si pribavit, — nego veleč. o. župnik upravi molbu na preč. gosp. urednika „Zg. Dan.“ v Ljubljani, te isti gosp. zamoli u svom listu, i preporučiti toplo istu kat. občinu bogoljubnim, i vrlo darežljivim Kranjcem, dabi po mogućnosti, što više mogu, u rubu bar crkvenom podpomogli rečenu sjeromašnu občinu.

Pa i zbilja izvan nade, evo skoro ova občina kat. dobi od rečeni kranjski dobrotvorah, i to preko veleč. gosp. Laha, upravitelja župe v bos. Dubici, sliedeće stvari za crkev, i to:

1. Tabernakul s baldakinom i sa križem za istoga.
2. Putni križ, dvi svietiljke; dvi kadionice s ladjami.
3. Tri ciborija oveća, tri pikside za s. ulje, i tri vele.
4. Četeri svičnjaka veća, i dva mala.
5. Sliku s. Josipa veliku, za oltara istog svetoga.

Gori imenovane stvari, istina da stare, više godina rabljene u crkvah; ali su ponovite, i tako dobro došle

* Namesto „davnih vremenah“, kakor sploh, kar iznajdeni sami lahko nadomestijo. Jugovci h radi pogoltojejo, kakor Italijani in to dela jezik mnogo mečji.

** Jugovci v besedi „crkva“, crkev, doslednje e izpušajo, ker to besedo tudi s polvokalom izgovarjajo; ako pa kdo v slovenskem piše „crkev“ je to šušmarija, kajti izgovarja se na slovenskem z visokim é (crékev, in ne: crékev).

za našu sjeromašnu crkvu nova, da za sada, nemogući nabaviti novi, jesu istu crkvu vrlo krasno uresile.

Na ovome dobrohotnome i ljubeznome daru, kojiće ovom puku vazda biti najmilijom uspomenom na našu braću Kranjce, izričemo iskrenu hvalu, preporučujući se i u nápred svojim svim dobrotvorom. A ova občina kat. neće prestat slati vruće i tople molbe Otcu nebeskom, u njegovom novo-uresenom hramu, za svetno vladanje i uzdržanje svoji darovateljnah.

Ovom prigodom nemogu mimoć, da takodjer neizrečem toplu hvalu Preč. o. Bonaventuri Prioru oo. Trapistah u Banjaluki, koji je ovu občenu u gradjenju crkve vrlo sdušno podpomogao u svaki čas s materialom, za istu crkvu potrebitim, ustupiv joj bezplatno ciglu u crip, a za ostali material drveni više vremena čekao za novce. Ista se hvala izriče veleč. g. Lahu, koji je sa svojim trudom, a i troškom rečene stvari pribavio do zadnje željezničke postaje u „Ivanjskoj.“

Do najposli koli Kranjskim dobrotvorim, o. Bonaventuri, i velečast. gosp. Lahu; toli svim ostalim, koji su nam što doprinijeli za ovu crkvu, ovijem v ime svoje, i svi svoji župljanah najtopliju hvalu izriče

o. Marko Mariić,
župnik in dekan.

V pristavku vpraša preč. o. župnik in dekan, če je kaj upanja, da dobi njegova nova cerkev tudi pluvijal, dalmatike in podobo (sliko) Marije Dev. v nebo vzete s hramičem, kar močno želi. Tadi bi mu bilo vstreženo še s kakim paramentom mešane ali zelene barve, ali predaltarni pert. ker vsega tega jim manjka.

Iz Amerike*). (*Iz semenišča sv. Frančiška 22. nov.*) Prijateljsko pismo pravi med drugim:

Ni mi treba praviti, da so slovenski duhovni cvét svoje škofije in da niso tedaj škofje zastonj ponosni nanje. To priča, da sta oba škofa, kjer mej drugimi tudi Slovenci pastirujejo, le iz male peščice Slovenov izbrala si bogoslovca za cerkveni zbor Baltimorski in ne Angleža, ne Irca, ne Francoza in tudi ne Nemca, ampak Slovenca. To zadostno kaže obéh škofov ljubezen in spoštovanje do Slovencev.

V nedeljo. 9. t. m., pričel se je (in 8. grudna slovesno sklenil) III. občni zbor sv. rimsko-katoliške cerkve zedinjenih držav ameriškanskih v Baltimoru, v državi Maryland. Vdeležuje se ga 13 nadškofov, 64 škofov, 5 opatov, 11 rimskih monsignorov, 34 redovniških predstojnikov, 12 semeniščnih ravnateljev, 89 bogoslovcev (mašnikov), 3 mašniki kot vodniki obredov, in 9 kot pevci; vseh skupaj toraj 241 udov. Med temi so 4 Slovenci, 2 škofa in 2 mašnika, in sicer: mil. gg. Janez Vertin, sedauji, in Ignacij Mrak (bivši škof Markeški, iz Marquette-a), preč. gg. Jak. Trobec iz Vabashe, in dr. Bernard Ločnikar O. S. B. iz St. Pavla. — Preč. g. J. Vertina spremljeval je čitateljem „Zg. Danice“ dobro znani, mnogospoštovani g. Fr. Veninger. — Velečast. g. Iv. M. Solnce prestavljen je iz Lake-City-ja v New-Ulm, Minn.

Velečast. g. Ant. Ogulin, kateri je 21. kim. t. l. pri čast. g. J. N. Starihu v Št. Pavlu pël novo mašo, zida sedaj cerkev v Heron-Lakeu, Minn.

Na praznik sv. Stanislava Kostka imeli smo veliko sv. mašo, katero je daroval neki poljski duhoven iz okolice. Popoldan bili smo prosti. Poljsko društvo: Towarzystwo sw. Stanislawa Kostki — imelo je sejo, pri kateri se je v čast svetniku deklamovalo. K tej seji povabljen je bil tudi (češko-slovenski) „Slovansky spolek“.

* Več prijateljem v Ameriki smo dolžni odgovor na draga pisanja; prosimo, naj se nam prizanese, ker smo vedno v veliki zadregi s časom: toda: „Omnia jam fiunt, fieri quae posse negabam:“ med tem pa vsim priserčen pozdrav čez veliko lužo! Vr.)

O politiki naj samo poglavitno reč omenim, obširneje nečem besedovati. Volitev novega predsednika zbudila je po vseh državah veliko pozornost. Po 24 letnem vladanju republikancev prišla bo za kermilo sedaj demokratiška stranka.

H koncu še nekaj, kar sem bral v nekem ameriškem časniku. Bilo je 5. t. m. zvečer, ko je letelo veliko kerdelo divjih gosí čez mesto La-Crosse, Wis. Nesrečnice obletavale so električne luči na zvonikih in mnogo se jih je dotaknilo žic (dratov), ki vodijo elektriko, in padale so omotene na zémlo. Marsikateri je pékel drugi dan tolsto pečenko, divjačino, katere ni ne lovil, ne strelil, ampak — na cesti pobral.

Pri nas zmerzuje že nekaj časa, tudi nam je zima z belo odejo, ki ji pravimo sneg, vse pobelila. — Serčen pozdrav vsem Slovincem! B.

V Carigradu (Konstantinopelj) je naprava za sprejemanje duhovnov, kateri se povračajo iz gerškega razkolstva v katoliško Cerkev, in ki ima misijone v ta namen, zlasti v mali Aziji. Kranjci — nekaj lét je že — pošiljamo včasí kake grošiče njim v pomoč; pa tudi ne moremo vsemu kaj — pri naj boljši volji ne. Načelnik te kolegije, ali nekacega samostana, je prečast. Oče archimandrit Polikarpo Anastasides. 10. grudna l. 1884 nam je pisal te-le verstice:

„Monsignor! Pisal sem Vam dvakrat, pa nisem prejel nič odgovora. Ne vem, kaj je vzrok tega molčanja od Vaše strani. Ali niste morebiti prejeli pisma, ali ste bolni, kar bi mi bilo silno bridko. Pri vsem tem Vam pišem še v tretjič in prosim kake male podpore, kajti sem v naj tesnejših okolišinah. V žepu nimam nič razun 4½ franka. Nisem plačal stanovine za hišo, v kateri bivamo. Nisem plačal péka, ne mesarja in družih dolgov. Storili bi mi toraj naj večje delo ljubezni, ako bi mi mogli kako malo pomoč poslati. Priporočivši se Vam v goreče molitve si štejem v čast“ itd.

(V tacih okolišinah sem stikal predale po darovih „za najpotrebniši misijone“ itd., spravil sem skupaj 40 gld. in sem jih 19. t. m. poslal dobremu gospodu. Njegov napis je: Al Revdmo. P. Policarpo Anastasides, Archimandrito*) itc. a Costantinopoli (Konstantinopel). Aynoly Tchescmé. Via Keklik 11.)

Zakaj?

Zakaj ležiš tu v jasléh.
Presladki Jezček moj!
Zakaj si trou nebeški
Zapustil svitli svoj?

Zakaj Te tukaj zebe,
Kraljevi Božji Sin,
Medliš na slani mraza,
Že rojstno noč terpin?

Zakaj pustiš, preganja
Da luti Te Herou;
Zakaj pred njim se vmakneš
V Egipt, Ti Bog Gospod? —

Zakaj si od rojakov
Premalo spoštovan.
Pismarjev in veljakov
Preklican in izdan?

Zakaj Ti vse življenje
V pomanjkanji živiš,
Sprejmeš voljno terpljenje,
Objameš smertni križ?

Zakaj, zakaj, o Jezček!
Si storil vse le-tó;
Obrazek Tvoj presveti
Naznanja mi na tó:

„Ljubezen, milost sama,
Je rojstva moj'ga vir,
Da rešim rod Adama,
Da mu prinesem mir.“

Prinesi, oh dodeli
Ga Dete vsim ljudém,
Daruj. Te milo prosim.
Tud' meni ga potém. —

Radoslav.

Razgled po svetu.

Rim. (Iz reda sv. Frančiška Serafinsk.) XI. zvezek mesečnika frančiškanskega v Rimu ima okrožnico preč. generala vsega reda, o. Bernardina a Portu Romatino, v kateri vsemu čast. redu naznanja, da po dolgi nepričujočnosti skoz sedem mesecev se je vrnil 13. listopada zdrav v samostan „Araceli“ nazaj. Opravljal je namreč vizitacijo po Dalmaciji, Ogerskem in družih daljnih krajih.

O slavnem rimskem samostanu Araceli omeva, kako je bila luška vlada določila zatreti ta sedež vesoljnega redovega zastopnika, katerega pa vender čč. očetje zdaj še v posesti imajo, in prizadevali si bodo ga v posesti ohraniti, dokler koli bo mogoče, ako ne v stolpu Pavla III, pa saj v tistem oddelku poslopja, starega samostana, kateri ni za razdjanje odločen, kakor terdijo. Po tem takem bi ne zapustili oddelka Araceli, posvečenega Mariji Dev., ki še nad Kapitol kupí kviško.

Ako bi jih pa zunonja sila primorala Araceli zapustiti, se mesto za sedež generalov pripravlja v velikem kolegiju, ki se je pričel zidati.

Ta vstav in cerkev se ima posvetiti sv. Antonu Čudodelniku; zidanje se je že na vsih straneh iz tal dvignilo in delo tako dobro pospešuje, da bode v dveh letih doveršeno, kakor se misli. Toda stroški so nezmerno veliki; zanaša se preč. vesoljni prednik toraj na sodelavnost svojih bratov in to mu je tolažilo v hudih skerbéh. Pomagati se zamore k temu tudi z mašami, ako se opravljajo „gratis“, ter se „stipendium“ oberne za napravo.

Nov samostan frančiškanski se zida v Bastiji na otoku Korsiki. Podstavni kamen je bil slovesno vložén 4. vin. t. l.

Enako je kardinal Edvard Manning 8. vin. t. l. slovesno vložil glavni kamen za nov frančiškanski samostan v London-u, v oddelki, ki se imenuje Upton. Zida se na čast sv. Antonu Padvaru. Ta je že pe. samostan očetov sv. Frančiška Seraf. na Angleškem, koder je ta red pred kaj časom tako obilno cvetel.

Štirnajstega kim. t. l., med osmino rojstva Marije Dev., je bil preč. P. Epifanij Carlosse posvečen za apostolskega namestnika za vzhodnjo Hou-pe na Kitajskem. V tem vikarijatu kljubu vojske s Francozi imajo čč. co. še mir, oblasti se skazujejo dobrovoljne misijonarjem in jih še branijo. Provincije Kanton, Ce-Kiang in Fokien pa so morali zapustiti in v bolj varne kraje umakniti se, ker onod je černa vojska.

Iz Jutrovega se naznanja, da poslednji čas sta si novi carigraški patrijarh vzhodnje cerkve, Joahim IV in apostolski delegat msr. Rotelli vradno dopisovala. Med drugim se tudi to ceni za veselo znamenje, da se gerška in latinska cerkev bližate. Res je boje, da velik del razkolne cerkve se poverne v naročje svoje matere katoliške cerkve. Bog daj!

*) Umeva gerški, nekoliko bulgarski, in laški jezik.

Vratatreski. Ena naj gerših napak in pogreškov zoper „olikanege Slovenca“ je butanje in treskanje z vrati, kar je „Dan.“ že grajala pred kaj časom. Rokodelski deček prihrumi kakor burja in „tresk“ z vrati, da prebivavca ušesa zabolé! Kaki sluga prištorklja kakor konjski blapec po kakem opravilu, in pri odhodu ali tudi že pri prihodu z vrati „tresk“, da se vse potrese! Kak pôsel ko si najbolj zamišljen v svoje delo, priropoče: „tresk“ z vrati, da ti možgane pretrese! Nespremišljen kdorsibodi buti v cerkev, v zakristijo, zaluši vrata, da se potresejo cerkvene in druge bližnje stene! Večkrat tudi prosjak pobunka na vrata, kakor bi prišel s cesarsko oblastjo, in vznemiruje prebivalce. — Za take robate treskovce in treskovke bi bil potreben korobač ob vratih, kateri bi jim po herbtu tresnil vsaki pot, kadar robavsi z vrati tresknejo. Vrata se morajo pri odpiranju in zapiranju rahlo prijeti za kljuko ali pri ključavnicu, lahko jih odpreti, in ravno tako zapreti, ne pa z njimi butati in treskati po divjaško!

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Ježefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih nasih patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Neka neprijetna zadeva, da bi se vgodno rešila. — Dva grešnika za spreobrnjenje. — Bolnik za pomoč. — Priporoča se priprošnji N. lj. G. več terdovratnih grešnikov za spreobrnjenje, enako tudi več spreobrnjenih za stanovitnost do konca iz dveh duhovnj. — Bolan mladeneč, da bi se ozdravil, če je Božja volja.

Zahvala.

V svoji dolgi bolezní sem se priporočeval Materi Božji in vernim dušam v vicah za ljubo zdravje. Rabil sem tudi v ta namen vodo iz Lurda z obljubo, ako bom uslišan, to v „Zg. Dan.“ razglasiti. Ker se mi je potem hitro začelo boljšati in sem se zdaj že skorej popolnoma ozdravil, se toraj tu Mariji na čast in vernim dušam za pomoč očitno zahvaljujem, terdno se zanašaje, da se na njihove priprošnje v kratkem popolnoma ozdravim, in da bom uslišan tudi še v drugih dušnih in telesnih zadevah, za kar se priporočam.

Val. Klobuz,
farni oskerbnik.

Ni še dolgo, kar smo se priporočili bratovšini N. lj. G. presvetega Serca, in tudi sami smo jo z zaupanjem prosili, da bi nas rešila iz prehudih nadlog. In kmalo se je na boljše obrnilo, prišla je pomoč in tolažba na čuden način, od koder nam je bilo najmanj upanja, in danes pa je tudi služba prišla, da bo moč se preživiti pošteno. Prosimo, naj bi še Marija nas uslišala, da bi fantič ozdravel, če je Božja volja. O, da bi pač ljudje spoznali in videli, kako imamo dobro Mater in varhinjo v nebesih! Naj bi se le s pravim zaupanjem k nji obrnili. Marija rada pomaga, kjer vidi, da je potreba resnična. bodi si dušna, ali telesna. Zato pa na glas zakličemo: Slava Jezusu, Mariji, sv. Jožefu!

A. Bonfin-ova družina.

Koledar za prihodnji teden:

29. grudna. S. Tomaž šk. — 30. S. Nicefor. — 31. S. Silvester. — 1 pros. 1885. Novo leto. Obrezovanje

Jezusa Kristusa. S. Telemah. — 2. S. Makarij. — 3. S. Genovefa. — 4. Nedelja po novem letu. S. Tit.

Listek za raznoterosti.

Milgosp. knez in škof so poslednji terek malo pred poldnem obiskali uršulinski samostan. Opraševali so med drugim zastran šol, ki so notranje in zunanje. Častita gospá prednica jim je predstavila nekaj deklic iz raznih krajev, tudi Italijank iz Tersta, Reke itd. O tej priliki so nekatere deklice kot žive podobe predstavljale vero, upanje in ljubezen, in milostni višji Pastir so priliko porabili ter nekatere besede spregovorili, kako hvale vredna in potrebna je dobra verska odgoja ženske mladine. Po kratki molitvi v koru pred sv. R. Telesom, priporočivši se gospem v molitev, so se milostni gospod višji Pastir domú vernili.

Za praznik ss. treh Kraljev. Die Reiche der heiligen drei Könige, v. Domherrn u. Dompfarrer Ant. Urbas. — Drugi natis te v mnogem oziru mične in podučne knjižice z zemljevidom, ki kaže popotvanje ss. 3 Kraljev, je na svitem in dobiva se po 80 kr. v katol. bukvarni.

Vse dosedanje prepoštovane naročnike, kakor tudi naročnike „v cvetu“ serčno prosimo, da bi naročenje na „Zg. Danico“ brez pomude obnovili. Cena je zaznamnjana na čelu lista.

Vredništvo in založništvo.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. Fr. Klemenec 3 gld. — Čast. g. kapl. Jož. Borštnar 5 gld. „za potičice.“ — G. faktor Avg. Pucihar 1 gld. — Prečast. g. dek. Tom. Šlibar 2 gld. — H. D. 50 kr. — Prečast. g. mestni župnik J. Rozman 2 gld.

Za afrikanski misijon: Kamniška fara 9 gld. 53. kr. — Reza Pirc 1 gld.

Za kapelo v Marijanišču: G. Sakser Jan., kurat na Goričici, 5 gld. — G. Oblak Jan., dekan v Kamniku, 5 gld. — G. Torkar M. žup. v Košani (zbirko faranov), 5 gld. 34 kr. — G. Toman Jan., vpok. župnik, 1 gld. — Monsgu. Jeran Luka, kan., 10 gld. — G. Ant. Kocmur. tergovca, 5 gld.

Za sv. Očeta: Preč. g. d. J. O. 10 gld.

Za dobre namene: Neimenovan g. 10 gld.

Za kristjane na Jutrovem in Turškem: Kamniška fara 8 gld. 27 kr.

Za napravo zvonov pri cerkvi Jezusovega presv. Serca: Preč. g. dek. Tom. Šlibar 5 gld.

Za novo moštranco v cerkvi Jezusovega Serca: Neimenovana 1 gld.

Za cerkev v Boh. Bistrici: Preč. g. dek. Tom. Šlibar 5 gld.

Za Ameriko: Dobrotnica za zidanje cerkve 9 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. — I —: Če tudi za zdaj prekasno, pa kakor nalaš za mlado leto, katero vam bodi srečno in veselo! — G. V—g. v C.: Zgodilo se bode in vravnalo. — G. Leporn. na L.: Priporočili založn. — G. K—: Bomo vidili, kaj Bog dá, eujus fiat voluntas.